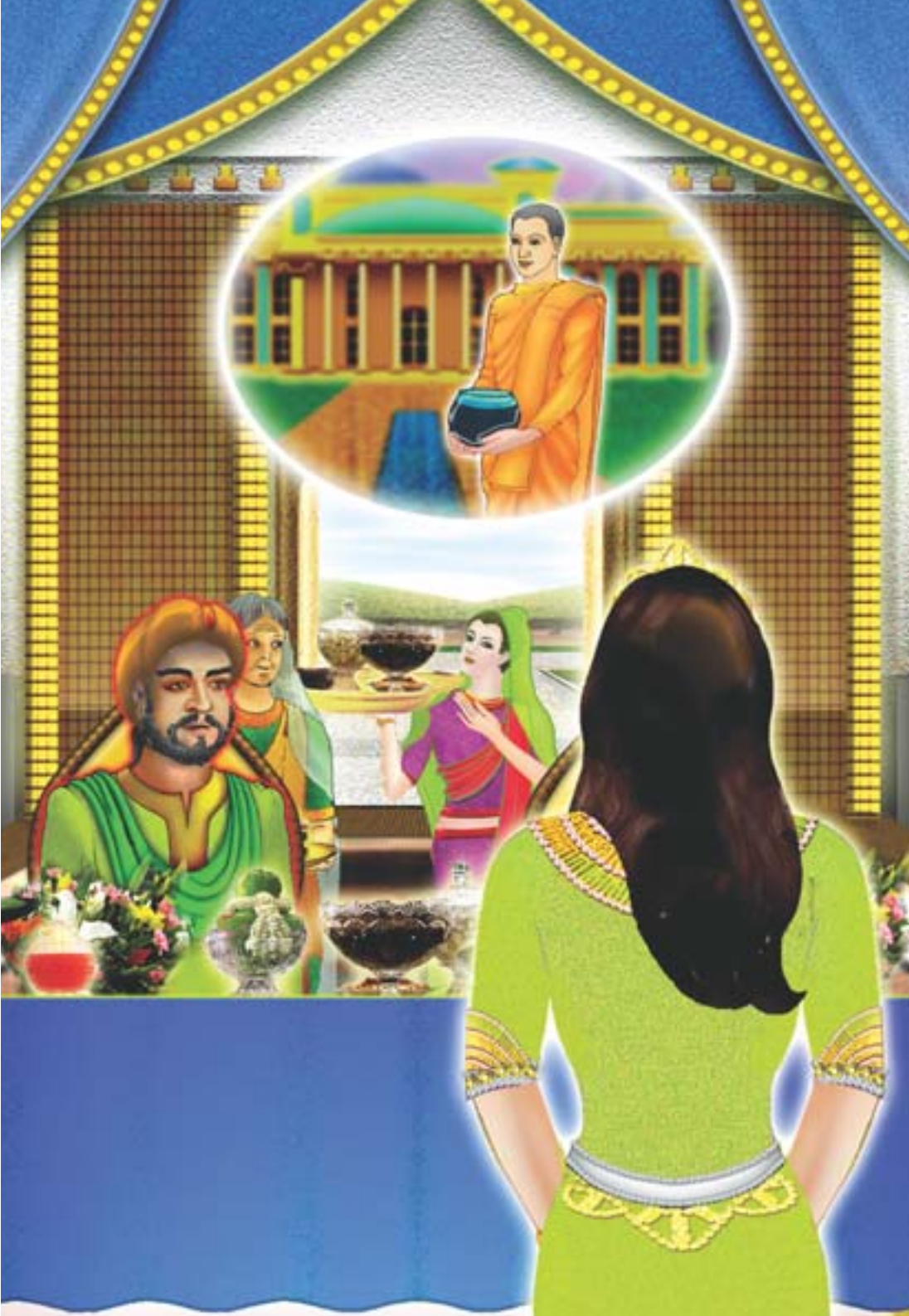

ทำสิ่งแหวดล้อม ให้เป็นปฏิรูปเทศ (๒)

บริษัท ๔ ย่อมเที่ยวไป บุญกิริยาวัตถุมีทานเป็นต้น
ย่อมเป็นไป คำสอนของพระศาสดามือองค์ ๔ ย่อมรุ่งเรืองใน
ประเทศใด ประเทศนั้น ชื่อว่า ประเทศอันสมควร การอาศัย
อยู่ในประเทศอันสมควรนั้น พระผู้มีพระภาคตรัสว่าเป็นมงคล
เพราะเป็นปัจจัยแห่งการทำบุญของสัตว์ทั้งหลาย

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ(๒)

๓๕๓

ความไม่ประมาทเป็นยอดแห่งธรรมทั้งปวง บุคคลใดสามารถดำรงตนอยู่ด้วยความไม่ประมาท บุคคลนั้นได้ชื่อว่าเป็นอมตะไม่มีวันตายจากความดี แต่ถ้าใช้ชีวิตอย่างประมาทมัวเมาชีวิตของผู้นั้นก็เปรียบเสมือนผู้ที่ตายแล้ว เกิดมาก็ไม่มีสาระแก่นสาร ความไม่ประมาทนี้ครอบคลุมความดีไว้ทุกประการ เพราะหากเราไม่ประมาท และตระหนักแน่นอยู่ในใจ เราก็จะใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า สมบูรณ์บริบูรณ์อย่างแท้จริง ซึ่งต้นแหล่งแห่งความไม่ประมาท คือ การมีสติอยู่ที่ศูนย์กลางกายตลอดเวลา มีใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางพระธรรมกาย หากทำได้เช่นนี้จะได้ชื่อว่าเป็นผู้ไม่ประมาท และใช้ชีวิตเยี่ยงผู้ประเสริฐอย่างแท้จริง

มีวาระพระบาลีใน มงคลทิวนิ ว่า

“บริษัท ๔ ย่อมเที่ยวไป บุญกิริยาวัตถุมีทานเป็นต้น ย่อมเป็นไป คำสอนของพระศาสดามิองค์ ๙ ย่อมรู้เรื่องในประเทศใด ประเทศนั้น ชื่อว่า ประเทศอันสมควร การอาศัยอยู่ในประเทศอันสมควรนั้น พระผู้มีพระภาคตรัสว่าเป็นมงคล เพราะเป็นปัจจัยแห่งการทำบุญของสัตว์ทั้งหลาย”

การได้อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม นับว่าเป็นอุดมมงคลสำหรับชีวิต เพราะชีวิตจะเจริญรุ่งเรืองหรือตกต่ำ สภาพแวดล้อมรอบตัวเรามีส่วนอย่างสำคัญ เหมือนต้นโพธิ์ต้นไทร หากปลูกไว้ใน

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ (๒)

๓๕๘

กระถางถึงจะไม่ตาย ก็กลายเป็นไม้แคระแกร็น แต่ถ้านำไปปลูกในที่ดินดี มีบริเวณกว้างขวาง น้ำท่าอุดมสมบูรณ์ก็โตวันโตคืน กลายเป็นต้นไม้ใหญ่ แผ่กิ่งก้านสาขาเต็มที่ จนสามารถให้ความร่มเย็นแก่สรรพชีวิตทั้งหลายได้

สำหรับวิสัยของผู้ได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิตมีสติปัญญาที่แท้จริง ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ท่านจะทำสถานที่นั้นให้เป็นปฏิรูปเทศ แม้อยู่ทางโลกก็สามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์สร้างงานขึ้นมา ทั้งยังก่อให้เกิดเป็นโอกาสที่ดีแก่คนรอบข้างได้อีกด้วย ไม่มัวรอคอยโอกาสจากผู้ใด แต่กลับจะเป็นผู้หยิบยื่นโอกาสให้ผู้อื่นเสมอ

ดังตัวอย่างของ **มหาอุบาสิกาวีสาขา** นางเป็นตัวอย่างของนักสร้างบารมีฝ่ายหญิงชั้นแนวหน้า เป็นนักธุรกิจที่เป็นพระโสดาบันบุคคล รักในการให้ทานเป็นชีวิตจิตใจ แม้จะอยู่ในสถานที่ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการสร้างบารมี แต่นางก็ใช้สติปัญญาพลิกผันชีวิตของคนรอบข้าง และสภาวะแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศขึ้นมาได้ ทำให้สถานที่และบุคคลเหมาะสมต่อการสร้างความดีทุกชนิดได้อย่างน่าอัศจรรย์

*เรื่องมีอยู่ว่า เมื่อนางได้เข้าไปเป็นสະไค้ของมิการเศรษฐีผู้เป็นมิจฉาทิภูสิแล้ว ในช่วงแรกนางไม่มีโอกาสได้บำเพ็ญกุศล

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฎิรูปเทศ(๒)

๓๕

เพราะพ่อของสามีและทุกคนในครอบครัวนับถือพวกนักบวช
ชีเปลือย ด้วยคิดว่าเป็นพระอรหันต์ แต่นางก็ตั้งใจทำหน้าที่ของ
สะใภ้ที่ดี ไม่ให้ขาดตกบกพร่องแม้แต่น้อย เครื่องบรรณาการต่างๆ
ที่มีผู้นำมามอบให้ นางก็จัดสรรปันส่วน สร้างลัษณ์พันธมิตรกับ
คนรอบข้างด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน จนเป็นที่รักนับถือของ
ทุกๆ คน

วันหนึ่ง มิคเรศรฐีฉลองงานอวาทมงคลแก่ลูกชาย
ได้เชิญเหล่าชีเปลือยนั่งเต็มทั่วบริเวณบ้าน และส่งข่าวถึงลูก-
สะใภ้ให้มาไหว้พระอรหันต์ทั้งหลาย เนื่องจากนางวิสาขาเป็น
อริยสาวิกาชั้นโสดาบัน ทันทิที่ได้ยินคำว่าพระอรหันต์ ก็รำเริง
ยินดี ตั้งใจจะไปนมัสการพระอรหันต์ และถวายภัตตาหารแด่
เนื่อนาบุญอันเลิศ ครั้นไปถึง กลับพบแต่เหล่าชีเปลือยผู้ไม่มี
ยางอาย จึงตำหนิคนเหล่านี้ว่าไม่ใช่พระอรหันต์ จากนั้นนาง
ขอตัวกลับเข้าไปในห้องพักของตน

เหล่าชีเปลือยได้ฟังนางกล่าวเช่นนั้นพากันไม่พอใจ ต่าง
ตำหนิท่านเศรษฐีว่า “ท่านศฤหบดีหาหญิงอื่นมาเป็นสะใภ้ไม่ได้
แล้วหรือ ทำไมจึงนำสาวิกาของพระสมณโคดม ให้เข้ามาอยู่ใน
บ้านของท่าน จงรีบขับไล่นางออกไปจากบ้านหลังนี้เถอะ”

ฝ่ายเศรษฐีคิดว่า ตนไม่อาจขับไล่ลูกสะใภ้ซึ่งเป็นลูกสาว

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ (๒)

๔๐๐

ของเศรษฐีใหญ่ประจำเมืองให้ออกจากบ้านตามคำแนะนำของพวกชีเปลือย จึงได้แต่กล่าวแก้ตัวแทนลูกสะใภ้ว่า

“ท่านอาจารย์ ขึ้นชื่อว่าคนหนุ่มสาว ยังเป็นคนชอบทำอะไรตามใจตัวเอง ทำทั้งที่รู้บ้าง ไม่รู้บ้าง ขอพวกท่านอย่าได้ถือสาหาความนางเลย”

ท่านมิกคารเศรษฐีได้แต่เก็บความไม่พอใจลูกสะใภ้ไว้ เพราะกิจการงานบ้านทุกอย่าง นางได้ทำอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย บำรุงดูแลบิดามารดาของสามีอย่างดี เพียงแต่ทักท้วงในเรื่องการนับถือศาสนาไม่ตรงกันเท่านั้น เมื่อเหล่านักบวชชีเปลือยกลับไปแล้ว ท่านเศรษฐีกำลังถือช้อนทอง เพื่อรับประทานข้าวมธุปายาสในถาดทอง นางวิสาขาก็คอยอุปัฏฐากดูแลอย่างใกล้ชิดเช่นเคย

ขณะนั้นเอง มีพระภิกษุรูปหนึ่งเดินบิณฑบาตผ่านมาถึงหน้าบ้านของเศรษฐี นางวิสาขาเห็นพระเถระมารับบาตร ก็คิดจะพิสูจน์ความศรัทธาของท่านเศรษฐีว่า จะเลื่อมใสในพระสงฆ์ผู้เป็นบุญเขตอันเยี่ยมบ้างหรือไม่ ทางด้านเศรษฐีแม้จะเห็นพระเถระ แต่ก็ทำเป็นไม่เห็น ก้มหน้าก้มตาบริโภคมธุปายาสทำเป็นไม่สนใจพระที่มายืนอยู่หน้าบ้าน นางวิสาขารู้ทันบิดาของสามี จึงกล่าวเสียงดังว่า

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฎิรูปเทศ(๒)

๔๐๑

“นิมนต์พระคุณเจ้าไปข้างหน้าก่อนเถิดเจ้าข้า บิดาสามี
ของดิฉัน กำลังกินของเก่าอยู่”

คราวนี้ เหตุการณ์ที่จะพลิกผันวิถีชีวิตของท่านเศรษฐี
กำลังจะเกิดขึ้น คือ คราวที่ถูกเหล่านีครนถ์ว่ากล่าว ท่านยังพอ
อดกลั้นได้ แต่การที่ถูกสะใภ้ว่ากล่าวหาท่านว่า กินของเก่านั้น
ท่านไม่อาจที่จะอดทนได้อีกต่อไป เกิดความรู้สึกรอเคืองขึ้นมา
ทันที ท่านวางช้อนทอง พลงตะโกนสั่งเรียกข้าทาสบริวารว่า

“พวกเจ้าจงนำข้าวมธุปายาสนี้ออกไป และจงนำหญิงนี้
ออกไปจากบ้านเดี๋ยวนี้ เพราะนางกล่าวหาว่าเราเป็นผู้กินของ
เก่าที่ไม่สะอาด”

ในนิเวศน์นั้น ไม่ว่าจะเป็นข้าทาสหรือกรรมกร ล้วนเป็น
บริวารสมบัติของนางวิสาขา ทุกคนต่างเคารพนับถือนางมาก
ไม่มีใครกล้าเข้ามาจับมือจับเท้านาง แม้แต่จะว่ากล่าวห้ามปราม
ด้วยวาจา ก็ยังไม่มีใครกล้าเอื้อนเอ่ย ทุกคนต่างอยู่ในอาการนิง
มหาอุบาสิกาวิสาขาก็กล่าวกับพ่อสามีว่า

“ดิฉันจะไม่ออกไปด้วยเหตุเพียงเท่านี้ดอก เพราะดิฉัน
ไม่ได้ถูกท่านนำมาจากท่าน้ำเหมือนพวกกุ่มภทาสี ธรรมดาว่า
เหล่าธิดาของบิดามารดาผู้ยังมีชีวิตอยู่ จะไม่ออกไปด้วยเหตุเพียง
เท่านี้ ยิ่งกว่านั้นในวันที่ดิฉันมา บิดาของดิฉันได้มอบดิฉันไว้ใน

ทำสิ่งแวดล้อมให้เป็นปฏิรูปเทศ(๒)

๔๐๒

ความดูแลของกฎหมาย ขอร่านพ่อโปรดเรียกกฎหมายทั้ง ๔ มาเพื่อชำระความว่า เป็นความผิดของดิฉันหรือไม่ และหลังจากชำระเรื่องราวแล้ว ดิฉันจะขออำลากลับไปหาบิดามารดาของดิฉันแน่นอน”

มหาอุบาสิกาวีสาขาคจะทำบ้านของพ่อสามี ให้เป็นสถานที่ที่เหมาะสมต่อการสั่งสมบุญได้หรือไม่ เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นดูเหมือนจะเกิดความแตกแยกและยุ่งยากขึ้นไปเรื่อยๆ ถึงกับมีการขับไล่ออกจากบ้าน อย่างไรก็ตาม อย่าเพิ่งด่วนสรุปกันก่อน ยังมีเนื้อหาระที่ น่าสนใจอีกมาก การทำหน้าที่กัลยาณมิตร และการสั่งสมบุญกุศลของนาง เป็นสิ่งที่พวกเราควรเรียนรู้ไว้

มีข้อที่น่าสังเกต คือ ไม่ว่าเราจะไปอยู่ที่ไหน ควรทำตัวให้เป็นที่รักของคนรอบข้าง พึงสร้างสัมพันธไมตรีที่ดีกับทุกๆ คน เพราะการมีพรกรรมพวกจะทำให้เกิดความสะดวก ยามมีภัยหรือเกิดวิกฤติคับขัน จะได้มีผู้ช่วยปกป้องคุ้มครอง หรืออย่างน้อยก็เอาตัวรอดได้ อย่างนี้ถือว่า เริ่มสร้างปฏิรูปเทศให้เกิดขึ้นแล้ว เมื่อหันไปรอบทิศควรมีแต่มิตรรอบตัว อีกทั้งยังเป็นต้นบุญต้นแบบที่ดีให้แก่ชาวโลก เราจะได้บุญติดตัวไปทั้งในโลกนี้และในโลกหน้ากันทุกคน

